

Gazeta Wielkopolska.

Wschód słońca o godzinie 3 min. 40.
Zachód o godz. 8 min. 17.

Kalendarz historyczny: Dnia 8 czerwca 1339 śmierć Anny Aldony żony Kazimierza W. — 1612 śmierć Stanisława Karnkowskiego arcyb. gnieźnieńskiego.

W kalendarzu rzymskim: Medarda biskupa.
W kalend. słow: Wysosiława.

„Gazeta Wielkopolska“ wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych. W Poznaniu wynosi przedpłata kwartalnie 1 tal. 5 sgr., miesięcznie 15 sgr., tygodniowo 4 sgr.; na pocztach w cesarstwie niemieckim 1 tal. 12 sgr. 3 fen.; w austriacko-węgierskiej monarchii przedpłata roczna w c. k. urzędach pocztowych 6 zlr. 55 centów w papierach bankowych; abonując wprost w Administracji Gazety Wielkopolskiej 12 zlr. w pp. bank.; w innych krajach cena miejscowa z doliczeniem odnośnego portoryum. Za inseraty płaci się po 1 sgr. 6 fen., za reklamę po 3 sgr. od przestrzeni wiersza drobnego pięciolamowego. Takowe przyjmują się w Administracji Gaz. Wielkopolskiej, jako też u pp. Fontowicza, w Bazarze, C. Adamskiego, ul. Wrocławska 9, Kaufmann et Palme, plac Sapieżyński i S. Zychlińskiego, ulica Berlińska 11, w Poznaniu; F. W. Rakowskiego, w Obornikach; L. Zboralskiego w Pleśszewie; Bonifacego Nowakowskiego, w Wrześni; R. Mosse, w stołecznych miastach Niemiec, Pradze, Wiedniu i Zurychu; Haack et Rabehl w Berlinie i Szczecinie; E. Schlott w Bremie (Bremen). Ogłoszenia, mające być umieszczone w najbliższym numerze, winny być złożone w Administracji przed godziną 10 z rana. — Listy przyjmują się tylko franco. — Rękopisy mniejszych rozmiarów niszczą się; większe zwracają się na poprzednie żądanie. — Redakcja i Administracja św. Marcina nr. 82 i ulica Podgórna nr. 5. Ekspedycja, Piekary nr. 7, wydaje gazetę od 5 do 7 godziny z południa.

Prenumerata miesięczna!

Nowe rozporządzenie pocztowe pozwala teraz przedpłaty miesięcznej na
GAZETĘ WIELKOPOLSKĄ.
Przyjmują takową wszystkie urzędy pocztowe cesarstwa niemieckiego w ilości 15 sgr.
Zwracając na to uwagę, prosimy o zapisywanie „Gazety Wielkopolskiej“ na czerwiec.

Telegramy.

Wersal, 5 czerwca. Zgromadzenie narodowe. Na 476 głosujących Grévy 449 króskami na nowo marszałkiem wybrany został. Podobnie dotychczasowi wice marszałkowie i sekretarze na nowo są wybrani. Dalsze obrady nad prawem wojskowości o na jutro odroczone.

Wiesbaden, 6 czerwca. Dzisiaj z powodu przekroczenia paragrafu kodeksu karnego, dotyczącego nadużycia kazalnicy, proboszcz Jost we wsi Ellar skazany został przez sąd limburgski na trzytygodniowe zamknięcie w fortecy.

Rzym, 6 czerwca. Z okazji dorocznej uroczystości ogłoszenia konstytucji, dziennik urzędowy zamieszcza postanowienie królewskie, udzielające amnestyi skazanym za prasowe i różne inne przewinienia — W Izbie trwają dalej obrady nad obwarowaniem portu Spezzia.

Solidarność Koła sejmowego.

Bywa tak nie raz, że w zapale walki, mianowicie walki na słowa, czy jakoś mgłą zachodzą a walczący najprostszych i najbliższych rzeczy nie widzą, owszem gonią coraz dalej a dalej przed się, tam jedynie spodziewając się znaleźć ratunek.

Takich ostrzega niemiecki poeta, pytając: „Wozu in die Ferne schweifen? — Sieh', das Gute liegt so nah!“

To samo wypada i nam powiedzieć do tych, którzy z powodu nieporozumienia, jakie zaszło w Kole sejmowym polskim narozwodziwszy się aż do przesytu nad wszystkim, co do rzeczy jak najmniej należało, czynią teraz z własnych urojeń kwestyą gabinetową, że tak powiemy, dla naszych posłów na sejm niemiecki i podkopują przytem solidarność Koła, a tém samém solidarność całego naszego społeczeństwa. Najdziwniejsza, że prawią przytem o wcale innych przeciwnych zamiarach, a tak — nie wiedząc prawdę a Bogiem, co chcą — sieją tylko zamęt i obalamucenie.

Takie wrażenie zrobił na nas artykuł *Kuryera Poznańskiego*: „Składanie mandatów z naszego stanowiska sejmowego“, o którym zastrzeżyliśmy sobie kilka uwag; te więc tu następują.

„*Kuryer*“ jest sobie przytem bardzo naiwny. Kładzie cały ten nadesłany mu artykuł na czele pisma, czyni zaraz do tytułu uwagę od Redakcyi, że skwapliwie rzecz drukuje, bo zapatrywanie się piszącego podziela, tém samém więc do-

radza jak najmocniej składanie mandatów — jednakże w tej samej uwadze zaraz powiada, „że w obecnej chwili nie radby posłów naszych widział składających mandaty.“

Proszę tedy powiedzieć, na co się przyda ta rada, oraz co to za przewrotna metoda, która pożar roznieca z umysłu, ale nie na to, żeby co zgorzało, tylko — tylko tak też sobie!

Ale to dopiero jedna strona, próbka przewrotności; *Kuryer* wiele sobie lepszy jeszcze pod względem rozumienia rzeczy i wyciągania z tego wniosków, które mają posłużyć za dyrektywę naszemu społeczeństwu.

Posłuchajmy!

Najprzód wytyka *Kuryer* różnicę między stanowiskiem polskich posłów a innych i gmatwa przytém rzecz prostą. Różnicy bowiem nie ma żadnej a żadnej.

W parlamentarném rozumieniu jest Koło sejmowe polskie frakcją sejmową ukonstytuowaną. Takich frakcyi jest bardzo wiele, a każda ma swoje statuta i każda wymaga przestrzegania tychże statutów. Statuta te ani z nieba nie spadły, ani nie są niezmienném prawem, ale własném tylko uporządkowaniem się z dobrej woli tych, którzy do frakcyi wstąpili i statutom się poddali.

Wyborcy polscy postępują u nas tak. Wymagają oni od kandydatów poselskich, żeby należeli do Koła sejmowego polskiego. Dawniej działało się to ustnie tylko i jako rzecz sama z siebie wynikająca, dziś wypowiada ten obowiązek ów regulamin wyborczy, który sobie społeczeństwo polskie z dobrej własnej woli nadało. Regulamin ten jest aktem i prawem naszym publiczném, bo stanął za wolą społeczeństwa, która objawiła się i zdecydowała w tych formach, jakich zwyczajowo do takich czynności używamy.

Kandydat przyjmując mandat z rąk większości polskiej, przyjmuje na siebie honorowy i narodowy obowiązek należenia do Koła.

Tak samo mogą Niemcy, może każde stronnictwo polityczne żądać od swego kandydata, żeby do pewnej frakcyi sejmowej należał, a nawet czynią to poniekąd, żądając od kandydata politycznego wyznania wiary. Poseł niemiecki tak zobowiązany miałby ten sam honorowy i polityczny przymus, a raczej obowiązek, co i nasz.

Jest prawda różnica i to bardzo wielka, ale nie w Kole sejmowym, nie w statutach jego, nie w stanowisku naszych posłów zawarta, lecz zawarta raczej w położeniu naszego polskiego społeczeństwa, w stosunku politycznym naszym do monarchii a teraz i cesarstwa.

Artykuł 83ci ustawy konstytucyjnej pruskiej stanowi:

„Członkowie sejmu są zastępcami całego narodu. Głosują oni według własnego swego przekonania, niekępowani poleceniami i instrukcjami.“

Artykuł 29ty ustawy konstytucyjnej dla cesarstwa niemieckiego opiewa:

„Członkowie rajschtagu są zastępcami całego narodu (des gesammten Volkes) i nie kępują ich polecenia i instrukcje.“

Co rozumieć pod „ganzes Volk“ w pruskiej, co pod „gesammtes Volk“ w niemieckiej usta-

wie konstytucyjnej, to rzecz niewątpliwa. Prawodawca pragnął, ażeby głos wszystkich reprezentantów z całych tych państw zlał się w jeden wielki i zgodny wyraz i głos całego narodu pruskiego, a dziś raczej niemieckiego.

Pragnął on, ażeby każdy poseł i reprezentant sejmowy z sentymentu całego niemieckiego narodu się odzywał, za takiego się uważał i tylko interes tej narodowej całości niemieckiej miał na oku, tą piędzą mierzył każdy swój krok, każde postanowienie.

Można, jak twierdzi *Kuryer*, nie opierać się na traktatach wiedeńskich, ale na to przecież pod każdym warunkiem zgodzić się trzeba, że my Polacy na takie zlanie się w jeden głos całego niemieckiego narodu nie możemy zezwolić, bo gdyby się w ten sposób zlał najpierw nasi posłowie, poszłoby za tém niechybnie i zlanie się naszego społeczeństwa, a tak utracilibyśmy naszą odrębność narodową i sami przyłożyli ręki do wynarodowienia się i zniemczenia.

Spółczeństwo nasze poczuło zaraz od samego początku konstytucyjnego życia w Prusach tę potrzebę nie tylko uwydatnienia, ale i zabezpieczenia naszej odrębności narodowej, a zajmwszy protestujące stanowisko, powtarzało przy każdej sposobności swoje veto! przypominając odmienne swoje przyrodzone i międzynarodowe prawa.

Najdonośniejszym protestem przecież było połączenie i ukonstytuowanie się naszej reprezentacyi

Kronika lwowska.

(K.) Saison morte wcześniej w tym roku niż zazwyczaj zaczyna się już u nas, dzięki przyspieszonemu tętnu przyrody i apatycznemu zkadłunad usposobieniu powszechnemu. Wkrótce rozliczne zdrojowiska nasze i miejsca kąpielowe zaroią się od zbiegających przed rozpalemami brukami i dusznymi biurami mieszczan a zapewne i kronikarz wasz pozbawiony tym sposobem racyi swojej miejskiej egzystencji, wsunawszy okulary do pokrowca podaży za zbiegami i zamieni tę opyloną wapieniem ulic lwowskich kronikę na pamiętnik bluszczową okolony winietą i z tłem błękitnóm.

Tymczasem wszakże znośmy mężnie przez czas jakiś jeszcze ten męczeński byt lwowski! Powiadam: męczeński, ach bo zaprawdę, godnymi tu jesteście pożałowania, w stotysięcy skupieni w ciasnej kotlinie, pod okiem jakiegoś strasznego słońca, co widocznie przez omyłkę w tym roku wzięło nas za mieszkańców strefy zwrotnikowej! za białych Negrów lub Paragwajczyków — o których dowiedziało się zapewne z ś. p. *Dziennika Lwowskiego*! — Rozpacz, wiercie mi, ogarnia syna Północy w obec takiej wygórowanej pieczołowitości słonecznej, jakiej tu od dwu tygodni doznajemy. W ogóle żywioły zainteresowały się nami do tego stopnia, że n. p. aż dwa wiatry zbiegają się tu jednocześnie, chcąc nam zapewne usłużyć chmurami, lecz że są wręcz przeciwnie sobie bo jeden północno wschodni a północniowo zachodni drugi, więc też nigdy utrzymać się nie dadzą, chmurze na zenitach lwowskich, a tak posuchę mamy w rezultacie ich skwapliwych usiłowań, a nadto tę fatalną przykreść, iż co chwila spotykać się musimy z olbrzymim pochodem tumanów kurzawy, pędzonych przez jeden wiatr ku południowi, a następnie przez drugi zwracanych znów na północ — i tak dalej w nieskończoność!

Wieczorem dopiero odetchnąć można otworzywszy okno i podciągawszy story — o tej też porze fizygnomii miasta jakiegoś zdradza objawy życia jego mieszkańców. Słońce i wiatry oddały się dobrze zasłużonemu spoczynkowi, spoczęły i tumany pyłu po całodzienniej od rogatki do rogatki przechadzce, równo z

w Koło sejmowe, bo tém wyłoniliśmy z zalewającej nas konstytucyjnej powodzi niemieckiego narodu — des gesammten Volks — a postawieni jako odrębna, z tamtą sprzeczną całość, która ma swoją osobną reprezentacją solidarnie związaną i występującą znowu w tym swoim zakresie, nie według instrukcji i poleceń, nie jako wyraz i głos jednostek i osób, ale jako wyraz i wola całości narodowej, oddzielnej tj. polskiej. Jak traktaty wiedeńskie mimo podziału Polski, przez zastrzeżenie nam łączności w granicach całej naszej ojczyzny zapewnić chciały naszą narodowość i odrębność, tak my oto dalej zasadę tę rozwijając, jako naród w narodzie, jako państwo w państwie i sejm w sejmie przez naszą solidarność i Koło sejmowe stanęliśmy.

Kończąc na dziś, pytamy: czy w takim stanie rzeczy, a taki on jest po prawdzie, można postępować sobie inaczej, albo choć tylko na chwilę myśleć o czemś lepszem i odpowiedniejszym naszej potrzebie, nad tę solidarność, którą dotąd zachowywaliśmy?

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Poznań, 7 czerwca.

W Niemczech walka państwa z kościołem coraz szersze przybiera rozmiary. W Darmstadtzie skazano ks. Josta na mocy nowego prawa Lutzwskiego na więzienie za kazanie, które się władzy protestanckiej nie podobało. W Geldern wzbraniał się ks. dziekan pełniący obowiązki duchownego wojskowego poświęcić chorągwie ozdobione krzyżem żelaznym, ponieważ nie został do tego upoważniony przez proboszcza polowego ks. Namszanowskiego.

W sprawie Jezuitów donoszą, iż członek pruski wydziału sprawiedliwości w Radzie związkowej, p. prezydent Friedberg, któremu rezolucja parlamentu niemieckiego z dnia 16 maja do opracowania poruczoną została, konferuje pilnie z dep. Gneistem, referentem w sprawie petycji o Jezuitów, w celu przysposobienia projektu do prawa względem zakonów kościelnych.

W państwie austro-węgierskim sprawy narodowościowe coraz bardziej się zajątrząją. Na posiedzeniu wydziału konstytucyjnego Rady państwa z dnia 4 bm. postanowiono przyjąć wnioski, postanowione przez posła Fuksa, referenta w sprawie petycji ruskich. Uznano je za zatwierdzone przez postanowienia wydziału konstytucyjnego względem rezolucji galicyjskich. Co się dotyczy życzeń Rusinów, ażeby zmienić prawo wyborcze krajowe, to przekazano takowe referentowi w sprawie bezpośrednich do Rady państwa wyborów. Również przyjęto wniosek Tintego o wezwanie rządu o to, aby przez kompetentne organa wysłedzić, o ile są uzasadnione zażalenia Rusinów względem naruszenia w Galicji zasady i prawa równouprawnienia.

Z tego wynika, że centraliści coraz otwarciej i coraz decydywniej występują nie tylko przeciw rezolucji i własnemu elaboratowi, ale nawet przeciw koncesjom

na rzecz autonomii i narodowości polskiej w Galicji dotąd poczynionym i wprost zmierzają do zaprowadzenia tamże wyborów bezpośrednich do Rady państwa i odgania przez to wszelkiego znaczenia sejmowi galicyjskiemu.

Wybory kroackie, które więcej niż o połowę więcej wydały posłów stronnictwa narodowego, niż unionistycznego, sprzyjającego obecnemu rządowi węgierskiemu, wprawily ten ostatni w niemaly kłopot, bo jeżeli wybory wirilne stosunku niezmienia i delegacya z sejmiku kroackiego do peszteńskiego będzie się składała z narodowców, to w takim razie Kroaci z Rumunami, Słowakami, Rusinami i lewicą węgierskiego sejmiku mogliby nie tylko obcene ministerstwo węgierskie obalić, ale i dalsze trwanie ugody Węgier z Austrią na niebezpieczeństwa narażić.

We Włoszech z powodu uroczystości zaprowadzenia konstytucyi ogłosił król amnestyą za wszystkie przewinienia prasowe i inne (polityczne?) Izba deputowanych radzi nad ufortyfikowaniem La Spezzia.

We francuzkiem Zgromadzeniu narodowem toczą się dalej rozprawy nad prawem wojskowem mianowicie nad oznaczeniem długości służby czynnej. Jen. Trochu przemawia także za trzechletnią służbą i dowodzi cyframi, że ona dostateczną liczbę żołnierzy do obrony kraju w krótkim czasie dostarczy.

W Izbach parlamentu angielskiego oświadczają lord Granville i Gladstone, że nadeszły wiadomości, wedle których kongres amerykański przyjął artykuł dodatkowy do ugody waszyngtońskiej i cofnął swe pretensje do wynagrodzenia szkód pośrednich. W skutek tego oświadczenia cofnął lord Russel swą rezolucyą. Tym sposobem, jak się zdaje, została zakończona wieczna owa sprawa Alabamy.

Wiadomości urzędowe.

NPan raczył radcę rejencyjnego Butze w Berlinie mianować tajnym radcą rewizyjnym i członkiem kolegium rewizyjnego dla spraw kultury krajowej.

NIEMCY.

— Berlin, 6 czerwca. *Prov. Cresp.* a za nią wszystkie pisma berlińskie i niemieckie rozpisują się szeroko, aby wykazać, iż tylko z własnej winy ks. Namszanowskiego rząd musiał przedsięwziąć te kroki, które uczynił. Wywody te, mające pretensyą do wielkiej gruntowności, zbywają rzecz dość płytko i kończą na tém, że to systematyczny opór rzymski, któremu ks. Namszanowski całkiem pozwolił się opanować. Jądrem zarzutu jest zupełnie mylne twierdzenie, iż nie było wcale przyczyny do kanonicznych objekeyi względem kościoła św. Pantaleona, boć to własność rządu, kościół ewangelicki, w którym katolicy byli tylko na komornem, a kiedy się z ewangelickim nabożeństwem pogodzić mogli, czemuż miałby stanowić przeszkodę starokatolicki obrządek, który aż do ogłoszenia dogmatu o niemyślności był przecież w kościele powszechnym. Nie o to rzecz! Kto w czemkolwiek bądź nie wierzy tego, co kościół do wierzenia podaje, ten się wyrwa i wyklucza ze społeczności katolickiego kościoła i nie należy do takowego, z tym w obrządkach kościelnych kościół też wspólności mieć nie może według swoich ustaw. Taki przypadek bardzo prosty zachodził w danym razie, a ks. Namszanowski nie mógł postąpić inaczej bez naruszenia praw kościoła i

przysiężonej temuż wierności. — Skutki zatargów i suspensy ks. Namszanowskiego pokazują się już w praktyce. Przeszły niedzieli miano poświęcić chorągwie wojskowe z przyczyny nadanych im krzyżów żelaznych. Jest to akt niezwykły i wymagający rytualnych przepisów dla duchownego katolickiego, który ma poświęcenia dokonać. Otóż kilku duchownych katolickich, a mianowicie dziekan w Geldern, ks. Brüel, odmówili swęj usługi, bo nie wiedzieli jak sobie postąpić, a instrukcyi nie miał im kto udzielić, kiedy proboszcz polny, jedynie do tego kompetentny, usunięty od urzędu i komunikacya z nim wojskowemu duchowieństwu zakazana. Ks. Brüel jest świeckim parafialnym proboszczem, a więc dodatkowo tylko pieczę dusz w wojsku sprawuje — inaczej byłby nowy zatarg i proces dyscyplinarny. —

— Germania ogłosiła dwa papieskie brewe odnoszące się do kreacyi proboszcza polnego pruskiej armii i nominacyi na ten urząd ks. Namszanowskiego. Z tych pokazuje się, że ustanowienie tego pasterskiego urzędu było wolnym aktem stolicy apostolskiej, oraz że w jurydykcyi kościelnej proboszcz polny li od stolicy apostolskiej zawisł. Rząd wiedział to, sam ręką przykładał, sam czynił starania o takie urządzenie — a więc nie z osobami, ale z prawną instytucyą spór wiedzie, która mu się podobała i pożądaną widziała podówczas, a po zmianie politycznego położenia dziś nie dogodną zdaje. — W Berlinie odprawiono po raz pierwszy od czasów reformacyi procesyą zwykłą Bożego Ciała z Moabit do Szpandawy a następnie po ulicach tego miasta. W drodze zaczepiali przeciwnicy katolików, ale się uskromiono krótko bez policyi. Gdyby Żydom w Rumunii czyniono takie przeszkody, nazywałoby się to wielkiem prześladowaniem i dało powód do interpelacyi po wszystkich sejmach europejskich.

— Sejm niemiecki dąży ku końcowi i przyspieszonem życiem żyje, długie a częste odbywając posiedzenia. Na posiedzeniu swoim 6 bm. krótko się przy obradach zawiąno. Przyjęto dodatki do ugody pocztowej z Rosyą, według której list zwyczajny frankowany będzie kosztował do Rosyi 3 srg., nie frankowany 5 srg. Dalej w ponownych czytaniach szła rada o fundacyi dla urzędników pocztowych, o zaprowadzeniu ordynacyi procedowej w Bawarii, o znakach żeglarskich i locmanstwie, jako sprawach objętych prawodawstwem cesarstwa. Do dłuższej debaty dała powód kolej Alzacka, ależ postapiono w myśl rządu i przyzwolono. — Izba poselska sejmiku pruskiego odbyła 6 bm. posiedzenie, posłów zjechało się nad spodziewanie wielu. Radzono nad urządzeniem komandyty banku pruskiego w Bremenie, nad oddaniem szkoły weterynarskiej pod ministra rolnictwa, przy czem wypowiedziano wiele o reformie tego ministerstwa. Nareszcie wniesiono prawo odraczające sejm aż do 21 października r. b., co też wnet nastąpi.

AUSTRIA I WĘGRY.

— Wiedeń, 4 czerwca. Podróż zeszlóroczna księcia serbskiego do Liwadi dla odwiedzenia bawiącego tamże cesarza rosyjskiego jak niemniej zaniechanie podobnego aktu sąsiedzkiej grzeczności, kiedy cesarz austriacki odwiedzał niedawno dotknięte powodzią okolice Węgier nad niższym Dunajem, zwróciły uwagę dziennikarstwa europejskiego na stosunek Austrii do Serbii, które ztąd

nietoperzami więc opuszczamy gniazda spragnieni ruchu i przestrzeni — a najbardziej oblicza bliźnich, nie bez obawy, czy już którego z nich nie braknie na wałach Hetmańskich, dosiężonego strzałą słoneczną lub zasypanego kurzawą. — Szczęśliwie jednak nie brakło nam dotąd nikogo, wyjąwszy chyba organów czystości i porządku miasta, które widocznie uległy już z kretesem wrogiej żywiołów potędze — tak ich tu nigdzie dopatrzyć nie można.

Z „organami“ temi istotnie nieporadna godzina tutaj! Nie było może na świecie „organów“, któreby grały tak bez taktu i harmonii, jak te, o których mowa. Tu i ówdzie pojawiają się wprawdzie niejaki ulepszenia pod względem porządku i czystości miasta, w ogólnem jednak znaczeniu pojęć jakie wiek 19 wyrobił sobie o „porządku“ i „czystości“ miast, z czystym sumieniem pomówić można Lwów o brak jednego i drugiego. Mimo nowęj Rady miejskiej i nowego dyrektora urzędu budowniczego miejskiego, stare błoto i nieporządek na ulicach i w kamienicach gospodarują jak dawniej, zwłaszcza zaś w kamienicach żydowskich, które przedstawiają zawsze jeszcze widok okropny jakichś niby gniazd epidemii i najostateczniejszej nędzy! — Roboty prowadzone na ulicach i wszelkie budowy miejskie, idą tak niegłaźnie, że ckiwo sięgrob i litość bierze, gdy się n. p. spojrzy na pracujących kilku murarzy około „pokrycia Pełtwy“ i gdy się pomyśli, że w przeciągu roku z górą dokonano zaledwie kilku sążni tego pokrycia. . . .

Brak funduszw! powiadają panowie „z magistratu.“ Więc trzeba się starać co rychlej o fundusze, a nie jak świetna komisya finansowa rady miejskiej przez pół roku obmyślać plan zaciągnąć się mającej pożyczki milionowej na to tylko, ażeby po upływie tegoż półroczu nic nie postanowić. Tutaj mamy dowód, że ta „niegłaźność“ tradycyjna organów gminy lwowskiej nie jest wyłączną właściwością samego magistratu, t. j. samęjże władzy wykonawczej miejskiej, lecz owszem płynie z góry na te podrzędne organa, bo objawia się przy każdej niemal sposobności w łonie ciała reprezentacyjnego miasta, w radzie miejskiej i jej komisjach!

Ale nie tylko reprezentacya gminy lwowska potrafi być niegłaźną, przymiot ten jest dość pospolity w wszelkich objawach naszego autonomicznego i społeczeńskiego żywota. Są Zoile twierdzący, że to

dawny historyczny „szlendryan“ c. k. austriackiej gospodarki państwowej, ostatnimi czasy po części wyekskorcymowany z biur politycznych, sądowicznych i policyjnych, drogą konstytucyjnej matempsychozy dostał się do organów autonomicznych i na tym to nowym gruncie zmienił tylko dawną nazwę monarchiczną „szlendryan“ na krajową „niegłaźność“... Nie jestem zwolennikiem mistycznej doktryny o metempsychozie, a jednak spostrzeżeniu przytoczonemu nie mogę odmówić swego uznania. Przeciwnie widzę, że stary szlendryan austriacki wniknął już nie tylko do biur autonomicznych, lecz poszedł dalej, bo w sferę życia obywatelskiego i ludzkiego.

Jak wam się n. p. podoba taka historia? Przed dwoma miesiącami zgłosił się był za pośrednictwem znajomego swego jeden z najcelniejszych współczesnych dramaturgów naszych przebywający obecnie ciężką chorobą, do obywatelskiej dyrekcji nowęj sceny lwowskiej, ofiarując jej za bezcen najnowszy swój, nagrodą konkursową uwieńczony utwór, byle mu tylko jak najrychlej posłano pewną drobną kwotę, potrzebną mu nieodbitcie do dalszych kuracyi za granicą. Od dwóch tedy miesięcy znajomy ów naszego dramaturga kołace u panów komitetowych i dyrektorów sceny lwowskiej — prosi każdego z osobna, przedstawiając położenie i potrzebę autora, o ryczałtowe nabycie jego utworu, który przedtę czy później stanąć musi na scenie jako sztuka konkursowa — i dotychczas nawet odpowiedzi jakiejkolwiek nie otrzymał od tych panów, od tęg pierwszej w kraju obywatelskiej dyrekcji scenicznę! Taka niegłaźność napełnia już boleścią i wstrętem! Żeby w przeciągu dwóch miesięcy nie powziąć decyzji co do nabycia utworu, którego wartości rekojmia jest zresztą premia konkursowa, krytyka i imię autora, ażeby nadto nie uwzględnić położenia oferenta, zwłaszcza że rozchodziło się o 150 guldenów (!) — na to potrzeba było wielkiej... zostaliśmy przy niegłaźności.

Dyrekcya teatru lwowskiego widocznie „z zasady“ nie wprowadziła dotychczas w ogóle żadnego nowego utworu oryginalnego na scenę; zdaje się, że „z zasady“ również nie uiszcza się z honorarium tłumaczom utworów obcych, jak np. Narzymskiemu za piękne tłumaczenie przedstawionego po dwakroć „Skapca“ Molierowskiego.

A przecie w statucie Towarzystwa scenicznego osobne są paragrafy zapewniające autorom i tłumaczom

należytość. To systematyczne nieplacenie autorom honorarów, do którego przyzwyczaili dyrekcye teatralne autorowie zamożni, jak pięciu czy sześciu naszych „hrabiów — dramaturgów“ — odstraszy zupełnie niehabitu od pisania dzieł scenicznych, zwłaszcza gdy nawet „obywatelska“ dyrekcya lwowska kierować się będzie i nadal takimi zasadami, jakie zdradziła w dotychczasowem postępowaniu swem w obec autorów. Dyrekcya ta nie wie nawet, jakiej dopuściła się „nieproporcjonalności“, nie posławszy autorowi sztuki konkursowej 150 złr. wtedy, gdy właśnie 150 złr. wypłacała regularnie p. Rapackiemu za każdy występ! Smutna to rzecz do prawdy, że wirtuozostwo do tego stopnia prześciga dziś pod pewnym względem rzetelną pracę mistrza, iż gdy np. aktor po kilkaset złotych bierze za wieczór, ten, który dał mu sposobność popisu, który, że się tak wyrazimy, dlań kreacyą, częstokroć złotego nie zobaczy za swoją pracę...

Zwróćmy się jeszcze ku miłszym wrażeniom, jakie Lwów zawiądzęca ostatnim dniom. Otwarto nam nareszcie wystawę obrazów w sali domu Narodnego, wystawę, która umiała od razu zainteresować publiczność. Nim obszerniejsze i bardziej szczegółowe złożę wam z czasem sprawozdanie o licznych pracach wszystkich niemal artystów polskich i wielu zagranicznych, zdołających zszlugał tegoroczną wystawę lwowską, nadmienię dziś tylko, iż przed innemi najwięcej przed sobą gromadzą widzów obrazy Leopolskiego, Kossaka, Sidorowicza i Gryglewskiego, tudzież rzeźby Zaleskiego, Trembeckiego, Baracza i Wiśniowieckiego. Kompozycya Leopolskiego „Pan Protazy“ według Mickiewiczowskiej postaci „Pana Tadeusza“ prześciga pomysłem i wykonaniem towarzystwo swoje na całej wystawie. Świetne oczywiście są obrazy Kossaka, jak: „Wyscigi konne w Krakowie“ i „Ostatni przyjaciel“ — lub Gryglewskiego widoki perspektywne. Sidorowicz celuje w portretach. Nowością bardzo miłą są dla nas wystawione przez utalentowanego artystę-dekoratora p. Erazma, Fabiańskiego szkice dekoracyjne. Brochockiego „Wiosna“ jest miłym obrazkiem, pełnym idyllicznego wdzięku. Z rzeźb „Gustaw szalony“ z Mickiewiczowskich „Dziadów“ statua dłuta Wiśniowieckiego, tudzież „Grupa Górali“ Trembeckiego podobają się powszechnie.

wyprowadzało widoczne a uderzające ożbieienie stósunków pomiędzy temi dwoma krajami. Wedle tutejszego korespondenta *Karlsruher Ztg.* ożbieienie to doszło teraz do najwyższego stopnia. Jako dowód tego podnosi korespondent to, cośmy już wyżej przytoczyli, a dalej fakt wedle niego już nie ulegający wątpliwości, że rząd serbski czynnie popierał agitacyą wyborczą w Kroacji na rzecz stronnictwa narodowego a więc rządowi węgierskiemu wrogiemu.

W. Porta zamierza podobno stósunek ten wyzyskać na swą korzyść, będąc pewną, że nigdy jeszcze jak teraz nie była tyle pewną, że jej Austria nie przeskodzi w podtrzymaniu powagi swojej w państwach od niej zależnych. P. Kallai, austriacki konsul generalny i agent polityczny w Serbii bawi tu obecnie a relacye jego ustne przyczynią się wedle korespondenta może do tego, że dojrzeją tu plany, które zmieniają radykalnie stósunek Austrii do Serbii.

Zresztą nie ulega już zwycięstwo stronnictwa narodowego w Serbii przy ostatnich wyborach żadnej wątpliwości. Czy w takim razie zaraz po zebraniu się sejm kroacki nie zostanie rozwiązany, o czém już dzienniki węgierskie napomynały, przyszłość niedaleka pokaże.

Na poniedziałkowym posiedzeniu izby poselskiej rady państwa, pierwszym po ich odroczeniu z powodu śmierci arcyksiężny Zofii, zdawał minister spraw wewnętrznych baron Lasser w dłuższej przemowie sprawę z nieszczęścia, jakie Czechy nawiedziło, jako też z kroków i rozporządzeń, jakie rząd wydał dla ulżenia biedzie i niedostatkom dotkniętych powodzią okolic tamtejszych. Wedle tego żądał namiestnik czeski baron Koller 200,000 flor., które rząd za zezwoleniem cesarza umieści w przyszłym budżecie a natychmiast oddał do dyspozycji namiestnikowi. Wydział krajowy czeski wyznaczył na tenże cel 100,000 flor., miasto Praga 10,000, a składki przyniosły dotychczas 25,000 flor. W Wiedniu zebrał komitet w tym celu zawiązany przeszło 130,000 flor. Mowę ministra przyjęło zgromadzenie kilkakrotnie żywymi oklaskami. Jednogłośnie przyjęło także zgromadzenie postawioną przez p. dr. Herbstę nagłosie wniosku, aby wydział finansowy zdał natychmiast sprawę z pomocy, jaką należy dać Czechom z funduszy państwowych.

Na interpelacyą do ministra oświecenia wystosowaną co do przedłożenia projektów konfesyjnych oświadczył tenże w dalszym przebiegu posiedzenia, że projekta te rząd, innymi pracami obecnie zbyt zajęty, będzie mógł przedłożyć dopiero na przyszłej sessyi. Podczas obrad nad przedłożeniem przez ministra sprawiedliwości prawem, wprowadzającą nową ordynacyą karną przyjęto prawie jednogłośnie wniosek, jaki poseł p. Tomaszczek imieniem mniejszości wydziału podał, aby nowa ta ordynacya karna wprowadzona została równocześnie w Galicyi, Bukowinie i Dalmacyi.

— 5. czerwca. Wspominaliśmy przed kilku dniami o zajęciu, jakie miało miejsce w wydziale obrony krajowej, gdzie, jak wiadomo przyjęto wniosek posła dr. Rechbauera, aby nad nowelą do prawa o obronie krajowej, wniesioną przez ministra odnośnego przejść do porządku dziennego. Uchwała taka miała wywołać przesilenie gabinetowe. Tymczasem zapewniają z jednej strony, że wydział obrony krajowej postanowił już cofnąć w odpowiedniej formie powyższy wniosek, w jakim to razie nie byłoby naturalnie mowy o przesileniu; lecz z drugiej znowu strony zaręczają w sposób wiarogodny, że wydział po ponownych obradach podtrzymał wniosek swój a w takim razie przesilenie nie ulegałoby żadnej wątpliwości. Zdaniem jednak korespondenta tutejszego augsburskiej *Allgemeine Ztg.* to zdaje się w całej tej sprawie być prawdziwem, że wydział podtrzymuje wprowadzenie uchwały swojej lecz że ministerstwo starać się będzie o zjednanie dla noweli swojej plenum izby; może też będzie wolało odłożyć ją do czasu pomyślniejszego, bo trudno przypuścić, aby z powodu takiego wypadku chciało wywołać kwestyą gabinetową, gdyż to kazałoby się domyślać, że samo pragnie swę zguby. Zresztą odbył wydział ten dzisiaj przed południem posiedzenie, o wypadku którego nie ma jednak dotąd żadnej bliższej wiadomości.

Wydział finansowy odbył wczoraj rano posiedzenie, na którym uchwalono otworzyć ministerstwu kredyt nieograniczony dla ulżenia panującej w Czechach biedzie. Zresztą wpłynęło dotychczas w samym Wiedniu 157,917 flor. składek. Cesarzowa Elżbieta dała na ten cel 5000 flor., anglo-austriacki bank 5000 flor., zarząd austr. zakładu kredytu gruntowego 3000 flor., bankier Springer 3000 flor. itd.

Wczoraj także odbył wydział konstytucyjny wieczorem posiedzenie, na którym zdawano sprawę z petycji rusińskich i żydowskich, przeciw rezolucyi galicyjskiej do rady państwa wniesionych. W końcu zajmował się wydział wyborem sprawozdawcy, który elaboratu podwydziału konstytucyjnego ma bronić w plenum izby. Sprawozdawcą wybrano p. dr. Demel.

W sprawie kroackiej odbyła się wczoraj w Budzie rada ministrów, w której brał także udział zastępca bana kroackiego p. Wakanowicz. Jak słyhać, zastanawiano się na niej głównie i wyłącznie nad obecnem położeniem, nie powziawszy żadnych postanowień, ponieważ z jednej strony musi ministerstwo w sprawie tak ważnej zasięgnąć zdania cesarza a z drugiej postępowanie jego zależeć będzie od zachowania się kroackiego stronnictwa narodowego. Ze sprawą kroacką stoi też w związku zamierzona podróż prezesa węgierskiego gabinetu hr. Lonyay do Wiednia, choć przy tej sposobności i inne zapewne sprawy będą przedmiotem jego narad z ministrem spraw zagranicznych hr. Andrassy i cesarzem.

Wedle *Neue freie Presse* zależeć będzie plan akcyjny ministerstwa głównie od skłonności umiarkowanego

stronnictwa narodowego do przyjęcia słusznych warunków pokojowych na podstawie prawa ugodowego, w przeciwnym razie sejm obecny nawet przed zebraniem się jeszcze zostałby rozwiązany i nowe rozpisane wybory. Wedle zagrzebskiego listu, ogłoszonego przez węgierski *Lloyd*, oswoiło się już stronnictwo narodowe z myślą rozwiązania sejmu, spodziewając się, że czas aż do wyboru nowego użyty będzie na wzajemne rokowania i układy.

FRANCYA.

Marszałek Vaillant umarł dzisiaj Ledru-Rollin w zeszłą sobotę przyjechał do Paryża. W niedzielę udał się do Wersalu, ażeby prosić prezydenta republiki o złagodzenie kary dla Henryka Rocheforta.

WŁOCHY.

— Przed kilku dniami na Via della Purificazione dopuszczano się strasznego czynu. Niejaki Pietro Civeri po krótkiej kłótni ranił śmiertelnie brata. Świeża ta zbrodnia zatarła wrażenie inné. Około godziny 9 wieczorem wyszedł dobrze ubrany mężczyzna ze sklepu piekarskiego na Piazza di S. Dorotea na Trastewerze. Potem napadnięty przez kilka osób, ugodzony sztyltem padł bez ducha. W téj chwili wypadło kilku innych ludzi i pochwytywszy trupa, uciekło. Świadkowie zbrodni tak byli zmieszani, że nie wiedzieli, kogo ścigać, skukiem czego udało się ująć złoczyńcom. Wypadki podobne od 20 września 1870 r. zdarzają się nie rzadko, co dowodzi, że jest to spełnianie tajnych wyroków jakiejś sekty.

Ostatnie telegramy.

Wersal, 6 czerwca. Zgromadzenie narodowe obradowało dzisiaj nad czasem służby wojskowej. Generał Trochu, proponując trzyletni czas służby w wojsku czynnem, rozwijał podstawy systemu, któryby wzmocnił armię tak pod względem liczby jak siły, armia przyczyniać się powinna do wychowania i umoralnienia narodu. Wedle tego liczyłaby 432,000 czynnego żołnierza a 665,000 rezerwy. Mowę przyjęto żywymi oklaskami.

Londyn, 6 czerwca. Lord Granville i p. Gladstone oświadczyli w obu Izbach parlamentu, że żądania wynagrodzenia szkód pośrednich nie cofnięto jeszcze i że cofnięcie to zależy od przyjęcia artykułu dodatkowego. — W Izbie niższej dodał nadto p. Gladstone na zapytanie p. Bury, że sądu polubownego wprowadzić nie odroczone, lecz że rząd nic nie uczyni, co byłoby niezgodne z honorem kraju i oświadczeniami rządu co do traktatu.

Berlin, 7 czerwca. Jury wysadzona dla ocenienia planów nowego gmachu dla parlamentu, przyznała pierwszą nagrodę p. Bohnstedt z Gotha, inne pp. Ende, Böckmann z Berlina, Kaiser, Grossheim z Berlina, Gillert, Scott, John z Scott z Londynu, Mylius i Bluntschli z Frankfurtu.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Poznań, 7 czerwca. Wczoraj rozpoczął goszczący tu **Teatr krakowski** szereg swoich przedstawień. Dano w teatrze miejskim znany fragment Mickiewicza: *Konfederaci Barsey*. Czy wybór sztuki na powitalne przedstawienie był stosowny i dobrze się rachujący z wymaganiami takiej chwili, tego nie powiemy ani się też nie będziemy zapuszczać w rozbiór sztuki i recenzyą wczorajszego przedstawienia, zostawiając to naszemu recenzentowi specjalnemu. Co do nas wyszliśmy z bardzo miłym wrażeniem, choć publiczność nie okazywała dostatecznie, iżby rozwijane przed jej oczami obrazy sceniczne głębiej ją poruszyły. Jest też w tym fragmencie wiele frazesów, które po doświadczeniach ostatnich wojny szczególnie bolesne tylko przypominają rozczarowanie. Teatr do połowy był zapelniony. Przyczynił się do tego niepraktykowane dotąd wysokie ceny — 5 zł. pol. za krzesło! Sądymy, że tak w interesie dyrekcji, jak i publiczności należałoby nie naśladować teraźniejszego śrubowania cen, które powszechnie się objawia na wszelkich artykułach handlu i pracy, ale raczej właśnie przystępnoscią cen uczynić scenę polską istotnie przystępną dla osób, a szczególnie rodzin niebogatych a pragnących i czystego słowa polskiego i wyższej rozrywki umysłowej. Toż miejsca nie brak, a przypuściwszy, że jest 100 krzesel, pokazuje rachunek, iż 100 × 3 jest 300, podczas gdy 50 × 5 jest 250 złp. tylko. A prawdopodobieństwo osiągnięcia 100 po 3 złp. jest wiele większe, niż osiągnięcie 50 po 5 złp.

— Wedle wiadomości przez *Dziennik Poznański* odebranych **Stanisław Moniuszko**, dyrektor opery polskiej i zaszczytnie znany kompozytor Halki umarł 4 b. m. w Warszawie.

— W sobotę o godz. 8 wieczorem odbędzie się w restauracji Herforta, na Małych Garbarach, zwyczajne miesięczne **posiedzenie Towarzystwa drukarzy polskich.**

— Zamieszkali w **Norwegii i Szwecji Polacy** urządzili składkę na fundusz pamiątkowy roku 1872. Gorącą odezwą zredagowaną w tym celu wydrukowała *Gazeta Toruńska* opuszczając niektóre ustępy ze względów prasowych. Dotychczas złożono tal. 42 a jest nadzieja, że się jeszcze więcej zbierze. Zapal, jaki w tej sprawie objawiają niezamożni emigranci, powinien nas p. budzić do większej ofiarności. W Prusiech Zachodnich zebrano dotąd 1000 tal. a ponieważ prowincya ta liczy pół miliona polskich mieszkańców, przeto, jak słusznie zauważa korespondent z Christianii, gdyby tylko każdy złożył 1 grosz polski, toby już było około 2,500 tal.

— Jutro w sobotę odegra **Towarzystwo krakowskie** *Spazmy modne*, komedya Wojciecha Bogusławskiego, w niedzielę *Sen nocy letniej* komedya Szekspira.

— Ma zapytania **towarzystwa kolei wrocławsko-warszawskiej** odpowiedział minister handlu, że już niejednokrotnie a mianowicie w ostatnim czasie objawił rządowi rosyjskiemu żądanie rządu pruskiego, mające na celu urządzenie kolei, któraby łączyła wprost W. Ks. Poznańskie i Śląsk z Warszawą — dodając, że na danie koncesyi linii z Kalisza do Leszna Prusy wtedy tylko przystać będą mogły, jeśli budowa obudwóch

kolei z Łodzi do Kalisza i z Łodzi przez Sieradz do Wieruszewa rozpocznie się równocześnie.

— Siedmiu z pochwyconych **cyganów** odstawiono wczoraj do sądu powiatowego — reszta zaś bandy odstawiona będzie pod strażą żandarmów do cieskiej granicy. Dzisiaj pewien mieszkaniec z Mur. Gośliny pozna ukradzionego tamże konia, a codziennie wykrywają się nowe ich sprawki.

— Poza Szelągami znaleziono **zwłoki mężczyzny**, które tam już prawdopodobnie przez wiele dni leżały.

— W pięknym **ogrodzie warzywnym** ks. Arcybiskupa ukarane już dwa razy kobiety dopuszczały się kilkakrotnie kradzieży, aż je wreszcie w tych dniach pochwycono.

— Dziś po godzinie 2 z północy wybuchł **pożar** w domu dra Szafarskiewicza przy ulicy Szewskiej. Dzięki niezwłocznemu przybyciu na miejsce pożaru straży ogniowej, wkrótce ogień przytłumiono.

— Kamienie przy piekarach Nr. 20 kupili pp. Boetcher i Diller od kr. geometry p. Matsche za sumę 9000 tal.

— Z **wełnianym jarmarkiem** (11—13) bm. połączony będzie w dniach 13 i 14 jarmark na konie i bydło. Na użytek tych jarmarków ustąpiła komendantura większej części placu działowego.

— **Zniknął bez śladu** sześciolatek syn tutejszego znanego obywatela.

— We wtorek **skradziono** w domu przy ulicy Wilhelmskiej pościel i kołbę. Podejrzana o kradzież żebraczka przyznała się do czynu.

— **Zaaresztowanie** dwóch czeladników ciesielskich, którzy swym towarzyszom przeszkadzali w pracy, położyło jak się zdaje koniec rozruchom, w strajkującej klasie robotczej się objawiającym.

— W **Bydgoszczy**, jak donosi *Bromb. Ztg.* czeladnicy stolarscy, którzy zawiesili roboty żądając podwyższenia płacy o 25%, i skrócenia godzin pracy, prócz małych tylko wyjątków pogodzili się z majstrami.

— Jak się dowiadujemy, komisya Towarzystwa przyjaciół Nauk wybrana dla wydania sądu o nadesłaném **dziele o życiu Kopernika**, dotąd jeszcze nie przyznała mu premii.

— W sobotę, dnia 8 czerwca, o 5 godzinie z południa mają się zebrać w lokalu Towarzystwa przemysłowego założyciele **Domu przemysłowego** i zawiązać aktem notaryalnym Towarzystwo akcyjne, którego zamiarem jest nawet w takim razie rozwinięcie swojej czynności z kapitałem zakładowym 250,000 tal. gdyby się nie udało nabyć hotelu Wiedeńskiego. Staranoby się wtedy inną odpowiednią nabyć posiadłość i tam urządzić rodzaj bazaru na składki, warsztaty, mieszkania dla naszych rzemieślników i kupców, lokale dla naszych Towarzystw, szkółek i instytucji przemysłowych polskich. W ogóle Towarzystwo „Domu przemysłowego“ ma być rodzajem polskiego stowarzyszenia do budowy potrzebnych, dogodnych i tanich mieszkań dla mniej zamożnej części naszej ludności, która to myśl nie ma bynajmniej wykluczać uczciwej spekulacyi i korzyści dla przedsiębiorców. Przedsięwzięcie to może się przeto stać bardzo dla ogółu użyteczną a dla przedsiębiorców donosną.

Gospodarstwo, handel i przemysł.

— **Wrocław, 6 czerwca.** W przeszłym tygodniu rolnicy prawie całej Europy wielkiego doznali zadowolenia, albowiem tam, gdzie dotąd zbyt długa panowała susza, na Węgrzech, w Księstwach Naddunajskich, Galicyi itd., spadły nareszcie rzęsy deszczu i na nowo ożywiły pola, które już bliskie były zgłady. W innych zaś krajach jak w Anglii i Francji, gdzie zbyt długie i wielkie śloty powszechną już obawę wzbudzać zaczęły, niebo się w końcu wypogodziło i nadzieja przynajmniej niezbyt złych sprzętów na nowo zawitała. Zmiana ta na lepsze w stanie atmosfery wywarła wpływ dość znaczny na handel zboża, który odtąd dużo ze swego ożywienia utracić musiał. Z jednej bowiem strony kupujący licząc na przyszłe obfite zbiory, coraz więcej okazują powściągliwości, z drugiej zaś sprzedający w przekonaniu, że zapasy starego zboża bynajmniej nie tak wielkie, aby się z nich aż do żniwa jaka większa ilość pozostać miała, wcale do koncesyi nie są skłonni, i kto tylko może stawia silny opór tendencyi obniżającej. — W takim zaś położeniu rzeczy bardzo jest naturalną, że ceny wprawdzie nie wielkiej uległy zmianie, lecz że odtąd ruch handlowy znacznie się zmniejszył. W Anglii dowozy zawsze bardzo mało, ale i popyt wcale nie wielki, gdyż na targach tylko młynarzy widać, którzy nie więcej jak dzienne potrzeby swoje zaspakajali.

Ceny jednak z poprzedniego tygodnia stale się utrzymały. We Francji i Belgii targi nie mniej spokojne były i nawet ceny tu i owdzie nieco osłabły, lecz podług ostatnich doniesień znów się choć powoli wzmacniać zaczęły. W Holandyi ruchu mało lecz ceny bez zmiany. W Niemczech usposobienie bardzo chwiejne zapanało, w cenach jednak odtąd nie wiele się zmieniło i tylko na brak ruchu ogólnie się skarżą. Zupełnie to samo i o naszym placu powiedzieć można, gdzie jednak lepsze ziarno tak pszenicy jak żyta łatwo i po stałych cenach znalazło kupca. Na ostatniej giełdzie naszej notowano 1000 kilogr. pszenicy na ten miesiąc 82 tal., tyleż żyta na ten miesiąc 56½ tal., na czerwiec-lipiec 55 tal., na lipiec-sierpień 53½ tal., na wrzesień-październik 53½ tal., na październik-listopad 52½ tal.

Na dzisiejszym targu notowano:

Pszenicę za 100 kilogr. (200 f.)	białą	7 — 8½ tal.
Żyto	”	6½ — 8½ tal.
Jęczmień	”	5½ — 5½ tal.
Owies	”	4½ — 4½ tal.
Groch	”	5 — 5½ tal.
Wykę	”	3½ — 4 tal.
Lubin	”	2½ — 3 tal.
”	niebieski	2¼ — 2½ tal.

Okowita d. stale, za 100 litrów (100 kw. pols.) 100% Tral. w miejscu 23½ tal., na ten miesiąc i aż do sierpnia 23½ tal.; na wrzesień-październik 20 tal.; na październik-listopad 18 tal.

Banknoty austr. 90¼, za 150 flor.

Banknoty rosyjskie 82¼, za 90 rub.

Targ nasz na wełnę dziś się rozpoczął i dosyć okazuje życia. Dowód dotychczasowy już bardzo znaczny i zjazd kupców nie tylko z Niemiec ale i z Anglii, Francji, Belgii o wiele liczniejszy niż w przeszłym roku. Wszyscy jednak aż do tej chwili zachowują się bardzo powściągliwie i transakcye dotychczasowe około 6000 cetn. bodaj większą okazują podwyżkę jak 1—4 tal. nad ceny targowe zeszłego roku. Pranie w ogóle zadawalniające.

Bank Rólniczo-Przemysłowy Kwilecki, Potocki i Sp. Filia Wrocławska.

WEŁNA.

Wrocław, 6 czerwca. Zimna postawa, jaką obey kupcy zachowali w ostatnich dniach, tak podzielała na właścicieli składow, że przystając na warunki, sprzedali około 5,000 cent.

Pomiędzy kupującymi znajdowali się równie Nadreńcyzcy jak Francuzi, Belgijczykowie i Anglijczycy.

Piękne wełny tegoroczne sprzedają się obecnie po 1—2 tal. niż niż przeszłego roku, a nawet czasem dochodzą do cen przeszłorocznych. Prawdopodobnie producenci dopomogą kupcom do ożywienia handlu odstępując od cen wygórowanych i niewczesnych. Z powodu Świdnickiego targu na wełnę, dziś przed południem nie było widać wielkiego ruchu.

Od dnia wczoraj-zego dowóz znacznie się wzmógł; na ulicach coraz więcej życia, a tu i ówdzie chwytają na gorącym u-

czynku złodziei, w obec których najsilniejsza kontrola okazuje się bezwładną. —

— Urządzenie targu na **bydło i konie** w Toruniu zdaje się być zapewnionem. Potrzebny do urządzenia targowiska kapitał w ilości 6,000 tal. pokryty został podpisami na 30 akcji po 200 tal., na poczet których podpisujący złożyli w gotówce po 50 tal. Targowisko znajdować się będzie pomiędzy cmentarzem garnizonowym a Mokrem; władza wojskowa przyjęła plan stajen i ogrodzeń. Towarzystwo akcyjne niezadługo ogłosi przed sądem swoje ukonstytuowanie się w spółkę. (Gazeta Toruńska.)

Giełda poznańska, 6 czerwca.

CENY TARGOWE w mieście Poznaniu, dnia 7 czerwca 1872 roku.	CENY:					
	Najwyż.		Średnia.		Najniższa	
	tal.	gr. fen.	tal.	gr. fen.	tal.	gr. fen.
Pszonicy pięknej, szefel po 42 kil.	3	12 6	3	5 —	3	2 6
„ średniej „ 42 „	3	—	2	27 6	2	25 —
„ pośledn. „ 42 „	2	22 6	2	21 3	2	20 —
Żyto ciężkiego „ 40 „	2	5 6	2	4 6	2	3 6
„ średniego „ 40 „	2	2 6	2	2 —	2	—
„ pośledn. „ 40 „	—	—	—	—	—	—
Jęczmienia wielk. „ 37 „	—	—	—	—	—	—
„ drobn. „ 37 „	—	—	—	—	—	—
Owsa „ 25 „	1	10 —	1	7 6	1	5 —
Grochu do gotow. „ 45 „	—	—	—	—	—	—
Grochu na paszę „ 45 „	—	—	—	—	—	—
Rzepiku zimowego „ 45 „	—	—	—	—	—	—
Rzepiku zimowego „ 37 „	—	—	—	—	—	—
Rzepiku letowego „ 37 „	—	—	—	—	—	—
Tatarki „ 35 „	—	—	—	—	—	—
Kartofli „ 50 „	—	—	—	—	—	—
Wyki „ 45 „	—	—	—	—	—	—
Zubinu żółt. „ 45 „	—	—	—	—	—	—
„ niebiesk. „ 45 „	—	—	—	—	—	—
Koniczyny czerw. ent. po 50 „	—	—	—	—	—	—
Koniczyny białej „ 50 „	—	—	—	—	—	—

Poznańskie 3½% listy zastawne 94½ tal. żądano. — Poznańskie 4% nowe listy zast. 92½ tal. p. — Poznańskie listy rentowe 94½ tal. p. — Pozn. 5% obligacye prow. 100½ tal. p. — Pozn. 5% obligacye powiat. 100 p. — Poznańskie 4½% oblig. powiatowe 93½ tal. p. — Oblig. pow. mel. Oby 94 p. — Oblig. miejsk. II em. 4% 91½ tal. żąd. — Oblig. miejsk. 5% 100 tal. p. — Pruskie 3½% obl. państw. 91 p. — Rosyjskie banknoty 82¾ tal. żąd. — Półn.-niemiecka pożyczka związkowa 101½ tal. p. — Tellus Actien (Bniński, Chłapowski, Plater et Comp. 113 tal. — Akcyje banku prow. pozn. 114½ tal. żąd. — Pruska 4% państwowa pożyczka 96½ tal. żąd. — Zagraniczne banknoty 99½ tal. z.

Żyto: (pr. 1000 kilo) wypowiedziano — węgla: na czerw. 52½ —, czerw.-lipiec 51¾ —, lipiec-sierpień 50½ —, sierpień-wrzesień 50¼ —, wrzes.-paźd. 50¼ — 50, jesień 50¼ — 50 tal. p. Okowita: z beczką: (pr. 100 litrów — 10,000% Tralles.) wypowiedz. — kwart: na czerw. 22½ — 11¼, lipiec 22½ — 22½, sierpień 22½, wrzesień 21½, październ. 19½ tal.

Giełda berlińska, 6 czerwca.

Pszonica: per 1000 kilo w miejscu 72—85 tal. wedle gat. żąd.; na czerw. 83—81½—82 tal. plac.; czerw.-lip. 82—81½ —¾ tal. plac.; lip.-sierpień 79½ —¾ tal. plac.; sier.-wrzes. — tal. Żyto per 1000 kilo w miejs. 50—55 tal. wedle gatunku żąd.; poślednie 48 tal. ze statku; piękne 55 tal. z kolei p.; na czerw. i czerw.-lip. 52—51¾ tal. p.; lip.-sierp. 52¾—52 tal. p.; sier.-wrz. 52½—52 tal. plac. Jęczmień: per 1000 kilo mały i wielki 45—60 tal. wedle gat. żąd. Owies per 1000 kilo w miejscu 40—50 tal. wedle gatunku żąd.; pośledni wschodnio pruski 40—42, pomorski i marchijski 46—47½ tal. z kolei plac.; na czerw. i czerw.-lip. 44½—¾ tal. p.; lip.-sierp. 44½—½ tal. p., sier.-wrz. — tal. Groch per 1000 kilo do gotow. 51—58 t., na paszę 46—50 tal. Rzepak per 1000 kilo — tal. Olej rzepiowy per 100 kilo w miejscu 22½ tal. p.; na cz. i czerw.-lip. 22½ tal. p., lip.-sierp. 22¾ t. p.; sier.-wrz. — t. Olej lniany per 100 kilo w miejscu 24½ tal. Olej skalny per 100 kilo w miejscu 13½ tal.; na czerw. i czerw.-lip. 12½ tal. p.; lip.-sierp. i sier.-wrzes. — tal. Okowita per 100 kilo po 100% 10000% w miejscu bez beczki 23 tal. 6 sgr. plac.; na czerw. i czerw.-lipiec 23 tal. 6—2—5 sgr. plac.; lipiec-sierp. 23 tal. 8—6—7 sgr. plac.; sierpień-wrzes. 22 tal. 16—14—15 sgr. plac.

Mąka. Berlin, 6 czerw. Mąka pszenna per 100 kilo nr. 0: 11¼—10½ tal., rżana netto bez cla nr. 0: 8¾—7½ t.

Giełda wrocławska, 6 czerwca.

Na targu	W tal., sgr. i fen. za 100 kilogramów.					
	Towar: piękny		średni		pośledni	
	tal.	sg.	tal.	sg.	tal.	sg.
Pszonica biała	8	5	8	13	7	28
„ żółta	7	27	8	1	7	19
Żyto	5	20	5	22	5	15
Jęczmień	4	26	5	—	4	22
Owies	4	20	4	22	4	18
Groch	5	8	5	14	4	26

Żyto per 1000 kilo niżej; na czerw. 55¾—55 tal. plac.; czerw.-lip. 54½ tal. p. i żąd.; lip.-sierp. 53½ tal. żąd. 53 tal. plac.; sier.-wrz. — tal. Pszenica per 1000 kilo na czerw. 82 tal. żądano. Jęczmień per 1000 kilo na czerw. 49½ tal. żądano. Owies per 1000 kilo na czerw. i czerw.-lip. 44¾ tal. p., lipiec-45½ tal. p. Olej rzepiowy per 100 kilo ceny nieco st. w miej-

scu 23½ tal. żąd.; na czerw. 22¾ tal. plac.; cz.-lip. i lip.-sierp. 22¾ tal. żąd.; sier.-wrz. — tal. Okowita per 100 litrów po 100% ceny słabsze w miejscu 23½ tal. żąd.; 23½ tal. plac.; na czerw. i czerw.-lip. 23½ tal. żąd.; lipiec-sierp. 23½ tal. plac. i żąd.; sier.-wrz. 22½ tal. żąd.

Szczecin 7 czerwca 1872.

Kursa telegraficzne.

Stan powietrza: —
Pszonica: b. spok.
na czerw. 81¼
na czerw.-lipiec 81
na wrzesień październ. 75½
Żyto: b. spok.
na czerw.-lipiec 49¾
na lipiec-sierpień 50¼
na wrzesień-paźd. 51½
Olej rzepiowy: mocno
w miejscu 20½
na jesień 23¼
Okowita: bez zm.
w miejscu 23½
na czerw.-lipiec 23½
lipiec-sierp. 23¾
na wrzesień-paźd. 20½

Berlin, 7 czerwca 1872.

Stan powietrza: pochmurno

	kurs poc.	kurs końc.		kurs poc.	kurs końc.
Pszon.: trz. się na czerw. 82¼	—	—	Olej skalny:		
na czerw.-lip. 74½	—	—	w miejscu 13½	—	—
na wrzes. październ. 74½	—	—	March. poz. K. Ż. 59½	—	—
Żyto: mocno na miejscu 51½	—	—	Pruskie obl. p. —	—	—
na czerw. 51½	—	—	Nowe pozn. lis. z. —	—	—
na czerw.-lip. 52½	—	—	Pozn. rent. listy —	—	—
na wrzes. październ. 52½	—	—	Kol. żel. państw. 213	—	—
Olej rz. trz. się w miejscu 22½	—	—	Lombardy 125	—	—
na czerw. 22½	—	—	Austr. losy z 1860 —	—	—
na czerw.-lip. 22½	—	—	Włoska renta 68½	—	—
na wrzes.-paźd. 20	—	—	Amerykany 96½	—	—
Okowita: spok. 23	4	—	Austr. akcyje kre. 203	—	—
na czerw. 23	7	—	Pożyczka tureck. 52¾	—	—
na lipiec-sierp. 23	8	—	7½ % Rumuny —	—	—
na wrzes.-paźd. 20	8	—	Pol. listy likwid. —	—	—
Owies: spok. 44½	—	—	Rosyjsk. banknoty —	—	—
na czerw. 44½	—	—	Austr. renta srebr. —	—	—
			Usposb. ozyw. —	—	—

Redaktor: E. Michałek.

Dla zaszczytów niespodzianych osobistych przeszkód nie jestem w możności przewodniczyć **ćwiczeniom duchownym**, które z polecenia **władzy duchownej w Gostyniu od 10 b. m.** odprawiać się miały. Za porozumieniem się i zezwoleniem Najprzewielebniejszego Księdza Arcypasterza zawiadamiam o tem na tej drodze **Szanownych Kapłanów**, którzy zamierzali z tej kolei rzeczonych ćwiczeń korzystać, ponieważ brak czasu uniemożliwia samemu Najprzewielebniejszemu Ks. Arcypasterzowi przez Dziennik kościelny urzędowy ostrzedz o tem Swoje Duchowieństwo.

Ks. Michał Mycielski T. J.

(322)

REKTOR.

Świeże kuchy lniane i rzepiowe

poleca najtaniej

(324)

rafinerya oleju

Adolfa Ascha, Ul. Zamkowa 5.

Nowy nabywca gruntu pod **trzemą gwiazdami** na Chwaliszewie, Nr. 89, urządziwszy dla gości swój **hotel** z wszelkimi wygodami i **restauracją**, zoopatrzoną w wino i piwa kilkorakiego gatunku, poleca się Szanownej Publiczności. (316)

Księgarnia TYTUSA DASZKIEWICZA

w Poznaniu poleca:

Nowenna do Najśw. Panny, Iaskami słynącej w Lourdes 5 sgr. **Żywot św. Anieli z Fulginu** 5 sgr.

Miesiące Czerwca, czci najśłodszego Serca Pana Jezusa poświęcony, przez X. Ulaneckiego, 15 sgr. wyd. 4.

Wykład świętych Ewangelii w Homiliach przez Biskupa M. Białobrzeskiego, 4 tomy 9 złp.

Czy Jezuici zgubili Polskę. 10 złp.

Żywot św. Franciszka z Asyżu — 6 złp.

Święty Józef przez X. Prokopa 15 sgr. (323)

Puszki do konserwów najlepszego gatunku wyrabiam podług zamówienia (325)

Józef Antoszewski w Bazarze.

Szablony do cechowania wańtuchów i miechów wyrabia dobre i tanie

Józef Antoszewski (326) w Bazarze.

Biblia Leopoldy

złożona w biurze Administracji „Gazety Wielkopolskiej“, jest

do sprzedania

po nadzwyczaj niskiej cenie.

(285)

Panu Trzcińskiemu poźłotnikowi w Poznaniu

składamy niniejszém publiczne podziękowanie za piękne i ozdobne wykonane odnowienie ołtarza św. Stanisława Kostki w kościele naszym, polecając Go zarazem jako gorliwego Polaka i katolika wszystkim wiarusom. (321)

Parafianie Wieleńscy.

Fabryka rzeźby i pozłacania M. Nowickiego i Grünastla,

Ulica Jezuicka w dawniejszém Gimnazjum św. Maryi Magdaleny,

poleca w wielkim wyborze obrazy, chorągwie, baldachimy, kierce, marszałki, krzyże, ołtarzyki do noszenia, figury do kościołów i na Boże mgły, ramy wszelkiego rodzaju do obrazów, odnaw szaregłkie przedmioty stare pozłacane, restauruje stare i stawia nowe ołtarze, wszystko po cenie umiarkowanej. (281)

Kurs papierów na giełdzie.

Berlin, dnia 6 czerwca 1872.

Papiery niemieckie.

Dobrow. poz. państw. 4½	101¼ p.
Poz. państw. z r. 1858 5	100½ żąd.
Oblig. długu państwa 3½	91½ p.
Prem. poz. pańs. z 1855 3½	121 p.
Oblig. miasta Berlina 5	103 żąd.
dito 4½	101 p.
dito 3½	83¼ p.
Wrocławskie 4½	— p.
Listy zast. wsch. pr. 3½	84¾ p.
dito 4	94½ p.
dito 4½	100½ p.
dito 5	100¼ p.
Poznańskie (nowe) 4	92½ p.
Szląskie 3½	85¾ p.
dito lit. A. 4	97 p.
dito nowe 4	— p.
Zachodnio-pruskie 3½	82¾ p.
dito 4	92½ p.
dito 4½	99¾ p.
dito II serya 5	103¾ p.
dito 4	92½ p.
Listy rent. poznańskie 4	94¾ żąd.
dito pruskie 4	95½ żąd.
dito szląskie 4	96½ p.

Zagraniczne papiery.

Austr. renta srebr.	4½	65½ p.
dito papier.	4½	58¾ p.
Austr. losy z r. 1854	4	87½ p.
dito losy z r. 1858	—	115½ p.
dito losy z r. 1860	5	94½ p.
dito losy z r. 1864	—	88½ p.
Rosyjsk. polsk. obl. sk.	4	76¾ p.
Plsk. crt. lit. A a 300 złp.	5	93½ p.
dto obl. czast. a 500 złp.	4	102½ p.
Polsk. listy zast. III em.	4	75 p.
dito nowe	4	75 p.
Polsk. listy likwid.	4	63¾ p.
Ameryk. pożycz. 1882	6	96 p.
Rumuńska pożyczka	8	96 p.
Rum. oblig. kol. żel.	7½	48½ p.
Renta francuzka	5	86½ p.
Włoska renta	5	68½-¾ p.
Pożycz. tureck. z r. 1865	5	52½-¾ p.

Akcyje zakładowe kolei żelaznych.

Berlińsko-szczecińska	4	192½ p.
Halls.-zór.-gubeńsk.	4	65½ p.
Kol. po pr. brz. Odrzy	5	118½ p.
Marchijsko-poznańska	4	59½ p.
Dolnoszlaz.-march.	4	95 p.
Górnoszl. kol. lit. A. C.	3½	219¾ p.
dito lit. B.	3½	190 p.
Wsch.-pruska kol. pol.	4	47½ p.

Starogardzko-poznańsk.	4½	100¼ p.
Galiczyńska Ludwika	5	115¼-¾-½ p.
Austr.-franc. kol. pańs.	3	212¼-12½ p.
Austr. półn. zachodn.	5	130¾-¼ p.
dito kol. Rudolfa	5	81 p.
dito kol. połudn.	5	123¾-¼ p.
Warszawsk.-wiedeńsk.	5	87½ p.
Elzbiety kol. zachod.	5	113 p.

Krajowe oblig. z praw. pierwsz.

Berlińsko-zgorzelicka	5	102 p.
Marchijsko-poznańska	5	101½ żąd.
Górnoszlazka lit. A.	4	— p.
dito lit. B.	3½	85¼ p.
dito lit. C.	4	92½ p.
dito lit. D.	4	92 p.
dito lit. E.	3½	84¾ p.
dito lit. F.	4½	99¾ p.
dito lit. G.	4½	99 p.
dito lit. H.	4½	99 p.
Górnoszl. koźło-bogum.	4	94 żąd.
dito III emisya	4½	— p. i żąd.
dito IV emisya	4½	— p. i żąd.
dito V emisya	5	102½ p.
Górnoszl. starog.-pozn.	4	— p.
dito II emisya	4½	99 p.
dito III emisya	4½	99 p.
Wsch.-prusk. kol. pol.	5	101½ p.
dito litera B.	5	— p.
Kol. po praw. brz. Odr.	5	102½ żąd.

Zagraniczne oblig. z pr. pierwsz.

Gal. kol. Karola Ludw.	5	94½ żąd.
dito II emisya	5	91¾ p.
dito III emisya	5	89¼ p.
Lwowsko-czernejow.	5	71 żąd.
dito II emisya	5	81¾ p.
dito III emisya	5½	73¼ p.
Austr.-franc. kol. II em.	3½	294¼ żąd.
Warszawsk.-wied. II em.	5½	96¾ p. i żąd.
diso małe	5	96¾ p. i żąd.
dito III emisya	5	96 p. i żąd.
dito małe	5	96 p. i żąd.

Akcyje bankowe i banków kredytowych.

Pow. bank. depozyt.	5	101 p.
Berlińsk. stow. handl.	4	156 p.
Berlińsk. bank lomb.	5	91¾ żąd.
Berlińsk. bank mekl.	5	115 p.
Gdański bank	4	127½ p.
Wrocław. bank. dysk.	4	124 p.
dto wekslowy	4	124 p.
Gdańsk. stow. bank.	4	102½ p.
Gdański bank pryw.	4	116½ p.
Darmstadt. bank	4	187 p.
dto zwany Zettelbank	4	114¾ p.
Desawski bank kred.	—	13½ p. i żąd.
Niemiecki bank narod.	5	102½ p.
dto Unii	4	119¾ p.

Gotajski bank kred.	4	114 p.
Królew. bank stow.	4	112¾ p.
Kwileckiego i Sp. bank	5	— żąd.
Meiningski bank kred.	4	149¾ p.
Austryack. zakł. kred.	5	200-½ p.
Austr.-niemiecki bank	5	120½ p.
Wschodnio-niem. bank	4	102¾ p.
Pomors. bank. ryc.	4	110 p. i żąd.
Poznańsk. bank prow.	4	115 żąd.
Szląskie stow. bank.	4	161 p.
Szczeciń. bank towarz.	4	103½ żąd.

Moneta w złocie, srebrze i papierach.

Fryderyksdory	113¾ p.
Korony złote	9. 7¾ p.
Suwereny	6. 23 p.
Luidory	110½ p.
Napoleonsdory	5. 11 p.
Imperyały	5. 17 p.
Dolary	1. 7 p.
Złoto w sztab. fnt celny	462½ p.
Srebra fnt celny	29. 20 p.
Zagranicz. banknoty	99¾ p.
Austryack. banknoty	90¾ p.
Rosyjskie banknoty	82¾ p.
Francuzkie banknoty	— p.
Dyskonto banku berl.	4
dito lombard..	5